

Абонаментът
и предплати

За 3 месеца	1.50 л.
" 6 "	3.— "
" година	5.— "

За външно се прибавят:
лева и 50 ст.

ИЗЛИЗА ВСЕКА СРЕДА.

Единъ брой 10 отот.

Всичко се адресира до редакцията във гр. Варна.

5073/57 НАРОДНА
САМОЗАЩИТА

ОРГАНЪ НА НАРОДНИТЪ ИНТЕРЕСИ.

В С И Ч К О з а н а р о д а и В С И Ч К О Ч Р Ъ Е Ъ н а р о д а zachtita",

Обявленията се приематъ по слѣдующитѣ

стот. на редъ
" " "
" " "
за първи път, и по 10 стот. за
всяки следующъ.

За обявления на Сжд. Пристави
се плаща по 5 стот.
на д у м а за всѣко обявление.

Единъ брой 10 стот.

Adresse :

Rédaction „Narodna Samozachtita“, à Varna (Bulgarie)

„НАРОДНА САМОЗАЩИТА“

1) против притесненията, насилията и сѣченията въ врѣме на изборитѣ на 22 Януарий т. г. въ В. Търново, Ломъ, Бѣла-Слатина и пр.; 2) противъ насилията въ Бургасъ върху събранитѣ на митингъ арменци и македонци; и 3) противъ интерниранието на дрѣновскитѣ избиратели М. Ивановъ и М. Бойчиновъ, въ врѣме на Общинскитѣ избори на 15 сѣщій мѣсецъ. Напитѣ сърдечни съчувствия къмъ жертвитѣ на произвола. Куражъ!

1 Февруарий 1895 год г. Варна.

На 22-й Януарий т. г. се извършиха, верфъдъ буйства, клане, стрѣляне и интерни-
рании отъ страна на Стоиловата полиция
и разни шайки, подклаждани и покровител-
ствувани отъ нея, допълнителнитѣ избори
за VIII Обикновенно Народно Събрание. На-
родната избирателна свобода и при чисто
Стоиловскій кабинетъ неможа да не бѣде
погнѣта. Стоиловъ, погнѣтава отъ
неговата полиция и оскандалена отъ ония,
които за разни лични облаги, като забравятъ
благого и интереситѣ на отечеството си, ти-
чатъ подиръ него, служатъ му най-раболѣп-
но и по единъ най-флагрантенъ начинъ ста-
ватъ прѣстѣпници прѣдъ своитѣ съгражда-
ни и прѣдъ своето отечество. Кървавитѣ
избори на Стоиловата полиция дадоха тия
резултати: избрани сж: въ Анхиало Гюмюш-
гердановъ; въ Разградъ П. Каравеловъ, и Сав-
ва Иванчевъ; въ Пирдопъ Димитръ Начовъ;
въ Бѣла Слатина В. Бобошески и Григоръ
Найденовъ; въ Риссе Илия Трифоновъ; въ
Карлово Иванчо Курковъ; въ Ломъ Илия
Щърбановъ; въ Татаръ-Пазарджикъ Данаилъ
Юруковъ; въ Хасково Филипъ Атанасовъ; въ
В. Търново М. Гайдовъ; въ Ловечъ Съселовъ
и Радковъ; въ Елена П. Горбановъ; въ Стара-
Загора Маджаровъ; въ г. Османъ-Пазаръ Ис-
д. Гешовъ; въ Балчикъ Апостолъ Саввовъ; и
въ Шуменъ Христо Тодоровъ.

Отъ всичкитѣ страни за изборитѣ до-
хаждаатъ най-лоши свѣдѣния — въ В. Тър-
ново, въ Ломъ, въ Бѣла-Слатина, въ Ловечъ,
въ Шуменъ — навсякъдѣ полицията се е
намѣсила въ изборитѣ, подкрѣпена отъ вой-
ската. Моралното полицейско влияние е вече
съвършено реализирано. Онова, което Сто-
иловъ проповѣдваше миналата година въ
Видинъ е приложено. Министра на Въ-
трѣшнитѣ дѣла, неговитѣ окръжни управи-
тели, околийскитѣ му началници, полицейски-
тѣ пристави, старши и всички нижни поли-
цейски чинове прилагатъ систематически си-
стемата на „моралното влияние“: Изборитѣ
на 22-й сж. извършени отъ това влияние.

Тия избори, извършени вергъдъ насилпя, подкупн и клане, още еднажъ показватъ нагледно кой прави изборитъ у насъ и какъ се правятъ тия избори. Бѣше на властъ *Д. Цанковъ*; — даде свободни избори и биде сва-

лентъ отъ власть; бѣше на власть *Стамболовъ* и народнитѣ прѣставители бѣха сѣ неговѣ „*атова*“ и „*комъ*“, както ги наричаше тогава нашиятъ печатъ: бѣше на власть *Радославовъ* заедно съ *Стилюва* (слѣдъ паданieto на *Стамболова*) и (тога е особенно характерно) се избраха смѣсени прѣдставители: консерватори, съединисти, цанковисти и радослависти, даже и социалисти. Сега имаше и има властѣта въ рѣцѣтъ си *Стамболовъ* и сѣ избраха „допълнителни“ прѣдставители само *Консерватори, Съединисти, Цанковисти* и *Радослависти*. *Разградъ*, гдѣто сѣ избраха единъ демократъ-либералъ: *Н. Каравеловъ* и единъ либералъ-радославистъ: *Д-ръ Савва Ивановъ*. Тоя редъ за извършване на изборитѣ у насъ е за забѣлзване; у насъ всѣкога изборитѣ сѣ се извършвали и се извършватъ въ полза на *онзи*, който има властѣта въ рѣцѣтъ си. А за да бѣде това така има много причини и най-важнитѣ сѣ слѣдующитѣ: 1) полицията у насъ се е явявала до сега и се явява като факторъ на изборитѣ; 2) нашитѣ граждани-избиратели се страхуватъ да извършатъ изборитѣ въпрѣки желанието на нравителството и 3) нашитѣ избираеми (избирани) сѣ или съвършено безъ политически характеръ или пъкъ съвършено рѣдко се срѣща той у тѣхъ.

Че полицията е факторъ на изборитѣ у насъ това всѣки знае, защото не се случва само днесъ. Но, най напредъ, полицията е създадена да гарантира свободитѣ на всички граждани, безъ разлика на партийностъ, и, особено, тя трѣбваше и трѣбва да гарантира избирателната свобода, която е гаранция и основа на всички други свободи, въ които човѣкъ живѣе и които той упражнява. Нашитъ патрони научиха полицията да защитава произволитъ на правителството, противъ свободитъ и законната установка на **Народа**, да защитава и подпомага правителственитѣ кандидати, прѣдъ ония, които народното съзнание, народната, общата воля, иска. И тая полиция вече е научена, вече е приучена, възпитана да дѣйствува така, тя се чувствува вече въ положение да извършва наборитѣ по каприза на полицейскій министръ, тя счита това извършване изборитѣ за свой дългъ. Това едно. Отъ друга страна, всички, които се мислятъ че сж и сж партизани на правителството, считатъ, че иматъ право да искатъ активното съдѣйствие

на полицията за да бъдат избрани сами или да извършат изборите въ полза на правителството. Същата длъжност на полицията възлагат и самите управляващи напр. телеграфира да се отговори страни, интернира еде-кое си; да се осигури избора на еде-кой си място, за осигуряване „кандидатите“. Това е достатъчно. Полицията вече е научена или тя се научава какво да прави. А отъ това, гдето сама полиция чувствуваше своето привличане чрез проявите на борбата, гдето не беше прието хора, е ясно, като каква голяма играе тя въ общественните борби и как голямо влияние упражнява тя въ изборите, преди видът, че освѣтъ съ дума и законъ, тя дѣйствува съ желѣзо и огнь.

Но това значение на полицията, прѣдъ избиранитѣ урни, става още по релѣфно, като се земе въ внимание страха на гражданитѣ ни (несъзнателната или съзнателна, но страхующа се за хлѣбътъ си, маса). Нашиятъ гражданинъ се страхува много отъ полицията? И наистинна, какво не може да направи една безразсѣдна, една дива, една груба полиция, съ още по груби прѣдставители — шефове?! Въ ржцѣтъ на полицията сж повѣрени сждбинитѣ на гражданитѣ въ всичката имъ ширина — личността, живота, честта, сигурността, свободата и имота — надъ всичко това е поставена да бди и пази полицията! И нашиятъ полицейски служители умѣятъ искусно да се ползватъ отъ това си положение: Гражданина много лесно може да испадне въ грѣшка за да бѣде туренъ отъ полицията въ положение тѣжко.

Но, най-послѣ, политическата безхарактерностъ на нашитѣ избираеми дохожда да коронова тѣжеството на правителството въ изборитѣ. Забѣлява се, че у повечето отъ нашитѣ прѣдставители има качествата на сервилитета (раболѣнието). Безхарактернитѣ политически личности или раболѣпнитѣ хора служатъ на правителството за разширочаване на листата му или за тѣжеството му въ изборитѣ. И това става по два начина: 1) тѣ или се отказватъ отъ всичко свое, всичко мило на душата имъ, което до денѣтъ на избора ги е вълнувало, интересуващо и движело, само и само да бѣдѣтъ избрани чрезъ правителствена кандидатура или пъкъ ?

тѣ се отказватъ отъ всичко това, слѣдъ като сѣ били избрани, единствено за да могатъ повече да се приближатъ до министритѣ, било за лични ползи, било за лични откъсвания и удовлетворения. По тоя начинъ ний имаме въ нашата камара всѣкога едно болшинство, което е съ правителството. Нагледен примѣръ, и отъ двата вида начини за комплектуване листата на правителството, ни прѣдставлява днешната нарѣчена „интелигентна“ камара. На 11-й Септемврий 1894 год. се избраха, съ помощта на полицията, находящитѣ се въ тая камара „сединисти“ депутати, които като се отказаха отъ своитѣ начала, политически програми и идеали, прѣди и слѣдъ изборитѣ, влѣзоха въ числото на „правителственицитѣ“ — нѣкои ставаха даже и министри — Величковъ и Маджаровъ.

Като имаме прѣдъ видъ всичко горѣказано, ний мислимъ, че е потребно да се осмислятъ отъ обществото най-напрѣдъ управляющитѣ, които си служатъ съ полицията въ изборитѣ и спорѣдъ насъ този жръбий трѣбва да падне първо на Стоилова, който е извършилъ най-прѣснѣ злоупотребления съ нея. Сетѣ, да се обърнемъ къмъ всичкитѣ други полицейски служители и настойчиво да искаме, щото тѣ да не злоупотребляватъ сами съ дадената имъ власт, и най-послѣ, да осъдимъ по единъ най-строгъ начинъ всички ония влѣчуги и народни уродливости, които въ неспособността сами да си помогнатъ, си служатъ съ полицията въ изборитѣ. Народъ, въ който нѣма това самосъзнание и тая доблѣсть не може да се самоуправлява и всѣкога остава игра въ ръцѣтѣ на личности, които не само могатъ да се възползватъ въ единъ случай за да узурпиратъ народната власт, но и да заглушатъ неговитѣ гласове. Ний мислимъ, че трѣбва да бждеме особено внимателни сега, когато, слѣдъ тиражирането на Стамболовъ, управлението на страната е повѣрено въ ръцѣтѣ на консерваторитѣ, а челото съ Стоилова и Начевича, и безхарактернитѣ сединисти.

Вдстоящата економическа експлоатация на работницитѣ въ Варненското Пристанище.

Економическата и политическа експлоатация на нашия работенъ народъ я има на всѣкадѣ повече или по-малко. Но никадѣ тя не личи тъй много, както въ ония центрове, гдѣто на малко мѣсто има много работници събрани, които вършатъ или една работа или нѣколко опрѣдѣлени работи. Варна и Бургасъ, Русчукъ и Свищовъ прѣдставляватъ, у насъ въ това отношение, единъ особено интензивенъ спектакль. Тука работата е жива и очевидна, крупна и осезателна. Тука има да работятъ съ стотини и хиляди работници: тука се извършватъ бърже и чудесно голѣми работи: Вчера дошълъ единъ параходъ, натоваренъ съ стока отъ нѣколко хиляди тона, днесъ той заминава празенъ или натоваренъ съ друга вмѣсто ратоварената! Да, работата е много: много се изработва. Но за това и економическата и политическа експлоатация на работницитѣ тука вървятъ паралелно съ работата. Тука работата е изключително ръчна и гърбова, лоткаджийско-хамалска, и, колкото повече е работата, толкова повече сж работницитѣ; а колкото сж повече работницитѣ, толкова сж били до сега и толкова сж повече сега политическитѣ и економически гешефти, които нѣкои личноти, економически и политически спекуланти, извличатъ.

Въ Варненското пристанище работятъ до 2000 работника: маунаджии, канчии, талигаджии и хамали (приносвачи). Тия работници се дѣлятъ, спорѣдъ работата си, на еснафства, нѣкои отъ които сж добрѣ организирани: иматъ си минало, традиции и редъ въ работитѣ. Тия 2000 души работника, заедно съ нѣколко стотини още, които до урѣждането на дружеството „Давидовъ“, работяха на желѣзопътната станция, сж били различно експлоатирани економически и политически, въ разнитѣ минали врѣмена. отъ разнитѣ политически водители — особено правителственицитѣ и разни гешефари. До сега,

обаче, тия работници сж работили сами, подъ своя лична и колективна команда. Тѣ сж имали и иматъ кехани, които събиратъ паритѣ отъ търговцитѣ за приносенитѣ имъ стоки и които, съ тѣхно съгласие, распорѣждатъ работата. Съ една дума, до сега тия работници сж имали едно съвършено независимо и свободно положение на работитѣ си: тѣ сж били и сж още господари на трудѣтѣ си, на ползитѣ отъ него и на съдбинитѣ си, ако и експлоатирани. Отъ сега, обаче, тѣмъ се готви, да се наложи единъ тѣжъкъ, експлоататорско-гешефтарски, желѣзенъ колякъ. Думата ни е за Транспортното акционерно Дружество „Приморие“.

Това дружество, както е извѣстно вече на читателитѣ на „Народна Самозащита“, ще се занимава съ разни транспорти, като ще постави свои мауни, канци, кола и работници (приносвачи) и ще принася стоки по сухо и по море отъ параходитѣ и корабитѣ до магазинитѣ и желѣзницата и обратно. Това дружество е съставено отъ разни прѣдприемачи, комиссионери, чиновници и търговци. А това само, ясно показва неговия характеръ.

Търговцитѣ, чиновницитѣ, комиссионеритѣ и прѣдприемачитѣ, не сж работници приносвачи. Тѣ не образуватъ едно дружество, въ което да вложатъ свой трудъ, своя работа за да събиратъ за дружно плода ѝ. Тѣ ще искатъ да турятъ на ръка работницитѣ, които да работятъ за тѣхъ и на гърба на които тѣ ще глѣдатъ да повдигнатъ цѣната на акциитѣ си и да богатеятъ. Ясно е, колко несправедлива ще бжде тая експлоатация! Ще се зема съ отъ работницитѣ, безъ да имъ се даде; ще работятъ работницитѣ, а самозванитѣ имъ господари акционерни на „Приморие“, ще дѣлятъ печалбитѣ: ще дѣлятъ сълзитѣ, онова което се отдѣля отъ зальга на мизерния работникъ. Такъва експлоатация, ако се допусти, ний мислимъ ще бжде върхъ на безобразието, върхъ на жаждата за експлоатация, върхъ на безразсуднитѣ меркантилни страсти. Ако самитѣ акционери бѣха работници, тогава — хвала! Но, иде човѣкъ отъ вѣнъ... да тури ръка на работата на другия, да хване и самия него за яката да му работи като робъ! Това само крайно безсърдечна хора могатъ да го правятъ. Онова, което бѣше и е потребно въ нашето пристанище, то е монополизирането на трудѣтѣ и турянето на работницитѣ въ една команда на едно дружество, което има за цѣль да печелѣтъ спечеленото отъ работницитѣ. Такъвото дружество, безъ да е вложило трудъ, се явява самозванъ подѣлитель на работническата надница. Потрѣбното бѣше и е организирането на всичкитѣ работници въ пристанището въ еснафски дружества — за да се тури работата въ пристанището въ редъ и да се водятъ по грижливо и по въ полза работитѣ на самитѣ работници, по тѣхнитѣ земания, давания и пр.

Ето защо, като знаемъ, че дружеството „Приморие“ се е обърнало или ще се обърне, къмъ надлѣжното министерство да иска утвърдението на устава си, ний мислимъ, че министра ще направи добръ да направи всичко да се не утвърждава устава на това дружество, а толкова повече да му не дава Министерскиятъ Съветъ и привилегитѣ, съ които се ползова Дружеството „Давидовъ“ по желѣзницитѣ — Руссе — Варна и Бургасъ — Пловдивъ — София. Подобно утвърждаване и даване привилегии, мислимъ ний, ще произведе най-силни и най-справедливи негодувания у работницитѣ, които още отъ сега негодуватъ. Тѣ при това своєврѣменно сж заявили прѣдъ Народното Събрание за проектираната експлоатация и това е донесено до свѣдѣние на Министра на Вжтрѣшни работи и на Министра на Финансиитѣ. Ний печатаме тука и самото прошение до Министра на Вжтрѣшнитѣ дѣла, испратено до VIII Об. Народно Събрание, за да видятъ читателитѣ ни, че самитѣ работници рано още сж се загрижили за положението си.

До Господина Министра на Вжтрѣшнитѣ дѣла.

ПРОШЕНИЕ

Отъ долуподписаннитѣ: мавунаджии, канчии, талигаджии и работници (приносвачи) на пристанището въ гр. Варна.

Господине Министре!

Долуподписаннитѣ, се научаваме, че въ градътъ ни — Варна — се е образувало едно акционерно дружество отъ разни чиновници, прѣдприемачи, търговци и разни други лица, съ цѣль да натоварва и расто-

варва параходитѣ и корабитѣ, като принася стоки, храни, добитъка, пътницитѣ, багажитѣ и прочее по морето и отъ морето до магазинитѣ и вагонитѣ, и обратно. За тѣзи цѣли, това дружество щѣло да се снабди съ нуждитѣ мауни, канци за принасяние разнитѣ стоки и нуждитѣ талиги и работници приносвачи. То е уредило даже свои уставъ и, както се научаваме, испратило го е за надлѣжно одобрене и утвърждение, чрѣзъ Княжески Указъ. Тѣй като това дружество ще бжде, Г-не Министре, въ ущербъ на интереситѣ на 120 мавунаджийски семейства, на 250 мавунаджии-тавукачии семейства, на 300 канчии, на 500 талигаджийски и на 800 работнически, които до сега сж се занимавали и се занимаватъ съ принасянето на разнитѣ храни, стоки и пасажери, то ний долуподписанитѣ, намираме за нужно да се обърнемъ къмъ Васъ и да Ви помолимъ да не улѣснявате, нито одобрявате и прѣдставите за утвърждение устава на горѣпомянатото дружество.

Такъвото дружество, Господине Министре, не състои се само отъ работници, които да иматъ за цѣль непосредственното искарване на прѣхраната си и обогатяването си, ще има чисто спекулативенъ — гешефтарски характеръ. То ще монополизира производбата на труда и на плѣщитѣ на откупенитѣ си работници ще тури базата на своето обогатяване. То ще лиши насъ, подписаннитѣ, отъ възможността свободно и по волята си да искарваме хлѣба си; то ще ни обърне на една армия, която ще работи за патронитѣ си, които ще ни истребятъ и ипожждатъ, когато имъ скимне, а, заедно съ това, то ще докара и мизерията на нашитѣ 2000 семейства. Съ утвърждаването на казанния уставъ, 370 мауни, 300 канка и 500 талиги трѣбва да спрѣтъ, и, слѣдъ туй, тѣ или трѣбва да заустеятъ; или трѣбва да се принудятъ да работятъ съ нищожна заплата. А като се притури при това, Господине Министре, и това, че 2000 работника ще бждатъ оставени на произвола на едно акционерно монополизирующе труда дружество, ний мислимъ, това е достатъчно да Ви убеди въ справедливостта на нашето искание да се не утвърждава устава на спомянатото дружество, което и повторно молиме.

Гр. Варна, 2 Декемврий 1894 год.

Слѣдватъ подписитѣ на
2000 души работници:

По избора въ В. Търново на 22 Януарий тая год.

„На 22 Януарий 1895 год. правителството на Стоилова объяви гражданска война въ България, то освѣти началото на мѣждусобицѣтъ, то си лѣпна едно неизлечимо петно, то доказа, че не може вече да се държи безъ насилия и ще избере пътятъ на Стамболова...“

24 Януарий 1895 г.

Г. Паунишев

Станалия на 22-й Януарий изборъ въ В. Търново е отъ много страни интересенъ. Най-напрѣдъ, знае се, че ако С. Стамболовъ ималъ най-много приятели, то това трѣбва да е въ В. Търново. Отъ друга страна, като напукъ на крайната тирания и деспотизмъ, въ В. Търново се намѣрватъ и най-много смената на най-развитата у насъ демокрация — Китанчевъ и Габровски, първия либерал-демократъ, а втория социал-демократъ, сж тука (въ В. Търново и окръга му) доста популярни, тѣ иматъ и много приятели и привърженици. Тия само факти ясно показватъ, като колко широки трѣбва да сж били съображенията на правителството, какви мѣрки е трѣбвало да се зематъ още отъ рано отъ негова страна, за да се осуетятъ стрѣмленията на тия двѣ политически течения еднакво оппозиционни на днешното Стоилово управление, ако и крайно враждебни помежду си. А и двѣтѣ тия течения се явили на изборната борба. Но интересенъ е тоя изборъ и по туй, че полицията събрана отъ цѣлия окръгъ и окуражена отъ нѣколко роти солдати, които държали зарѣзани пушкитѣ си е била командована отъ Прѣдсѣдателя на Народното ни Събрание Тодорова, който на-

рочно дошълъ на 21-й въ Търново за да съдѣйствува морално и материално на правителствения кандидатъ. Но за да види читателя какъ е станалъ самия изборъ, ето какво телеграфиратъ г-нъ Китанчевъ и г-нъ Габровски до вѣстниците *»Знаме«, »Социалистъ«* и *»Съгласие«*:

Първа телеграма: „22 Януарий. Днесъ частъ 12 избирателитъ отъ Търновске Околия, слѣдъ многолюденъ митингъ, потеглиха мирно и тихо къмъ избирателното мѣсто. До самото мѣсто кордонъ, конници и пѣши стражари съ голи шапки прѣпрѣчили имъ пътятъ. *Задъ стражаритъ стояше тѣла неизбиратели* отъ други околии, въоръжени съ сопи. Стражаритъ, начело околийския началникъ, нападаха избирателитъ, съсѣкоха 5—6 души, стрѣляха съ револвери и ги разгониха като оставиха тѣлата да буйствува. Канимъ всичкитъ независими вѣстници и български граждани да искажатъ своето негодование и прѣзрѣние къмъ похитителитъ на народнитъ правдини. Долу новата тирания!“

Втора телеграма: „23 Януарий. Днесъ всички дюкани затворени. Грамаденъ митингъ. Енергично осъдихме кръвопийцитъ на народа, похитителитъ на избирателнитъ права. Рѣшихме даването имъ подъ съдъ. Тодорова испратиха съ дюдюканне и хвърляне газени тенекета. Долу новитъ кръвопийци!“

За допълнение и ояснение по-подробно за какъ е станалъ избора въ В. Търново, ето какво извличаме отъ едно частно писмо:

„Кандидатитъ въ В. Търново бѣха: Ст. Стамболовъ, Ал. Люцкановъ (зетъ на Д. Цанкова, оппозиционенъ общъ кандидатъ) и М. Гайдовъ. Последниятъ е отъ лукари—прасаджиятъ, безъ никаква репутация въ града, но, по неизвестни причини, правителственъ кандидатъ, за когото още отъ единъ мѣсець напредъ имаха смѣлостта да казватъ, че непрѣмърно ще бѣде избранъ, макаръ и щали убийства да станатъ, което и направи-

билетинтъ си въ рѣцѣ, конни и пѣши стражари, а слѣдъ тѣхъ и тѣла отъ селени съ дървета въ рѣцѣ, прѣдвождани отъ Секретаря на Началника, който е отъ Дражижево, посрѣщатъ гражданитъ до кафе „Стара Планина“, прѣпрѣчватъ пътя имъ и ги насилватъ назадъ и, понеже народа бѣше много и край му се намираше чакъ на Баждърлъжъ, не можа да отстъпи лесно. Стражаритъ тогава изваждатъ шапките, а единъ старши грѣмва три пѣти въ публиката, гдѣто бѣха Китанчевъ и Люцкановъ и една корпунъ миналъ край гърдитъ на Илия Поповъ и се забилъ въ стената, а другитъ стражари сѣчаха изъ народа нарѣдъ, отъ което има 18 души ранени и то най-мирнитъ и невинни враждани—старци на 70-80 години. Цѣлътъ на сѣчението, казватъ, била—да се отблъсне тѣлата, защото цѣла да се бие съ селенитъ при урнитъ (вижда се съ билетинтъ).... Когато извадиха стражаритъ шапките си народа обърна гърбъ да бѣга изъ находящитъ се наблизо тѣсни улички и къщитъ а стражаритъ и изъ улциитъ тѣпчатъ съ конетъ, сѣкятъ и то всѣ въ главитъ, отъ това може да се заключи каква е била цѣлътъ итъ; така щото гражданитъ не отидоха никакъ да гласуватъ. Но полицията напълни кутиитъ съ билетини и въ 4 часа прати барабанъ да вика гражданитъ да гласуватъ“.

Така се описва избора въ В. Търново, на който за народенъ прѣдставителъ е избранъ Гайдовъ. По нататъкъ частний писецъ продължава: „На 23-й того почти до обѣдъ гражданитъ не отвориха дюгенитъ си, а всички се събраха на митингъ, на който е рѣшено да се протестира избора и безъ разлика на партия всички граждани подписватъ протеста. Много телеграми сѣ отправени до княза и отъ него има вече распорѣждане за да се узнае работата“.

»Съчението е фотографирано. Казвамъ, че не излѣзла добръ защото не е било приготвено мѣсто и джамъ. Отъ насѣченитъ има драма който непе стѣтъ хора“

се образуватъ въ дружества за да работятъ за свободата на татчината си.

Народни Трѣва въ 7-й си брой съобщава, че за да си осигури изборитъ Стоиловъ на 19 мн. мѣсець, е телеграфиралъ да се арестува въ гр. Ловечъ г-нъ Д-ръ Д. К. Вачевъ, когото обвинява въ бунтъ. Въ сѣщия брой има помѣстена и една телеграма съ дата 19 Януарий отправена до Княза отъ Д-ръ Вачова, Съ която моли да е застъпи Княза за него и за правата на гражданитъ. Въ тая телеграма се казва: „Вслѣдствие рѣчьта ми, която държахъ (въ Ловечъ) въ полза на нашитъ кандидати, безъ да се докосвамъ даже въ нѣщо за прѣдтелството, прокурора Великовъ се закънвалъ да ме арестува, прѣдписалъ за това на съдъ слѣдователъ и поѣдний вече привиква гражданитъ да ги распитва... Обвинението, което ми прѣписва тоя случаенъ (р) прокуроръ, необяснимо и смѣшно, се оказва за прѣстъпление противъ вътрѣшната сигурностъ на държавата, (чл. 55 Наказ. Законъ)“ Друга една телеграма отъ Ловечъ съ дата 20 Януарий (бр. 8), която е за първата. Исколко граждани се оплакватъ, че слѣдъ сѣчениитъ власти ги раскарвали, като безправни сѣщето въ качеството на свидѣтели по едно отъ вратителъ въ скроено обвинение противъ Д-ръ Вачева и позорно това е вѣрно, ний не можемъ освѣнъ да за всичко чз и г-нъ Стоиловъ се е заловилъ систематично, управлява по сѣщия редъ на насилията и тиранията както Стамболовъ прѣди 18-й Май. За една рѣзъ каквато и да е тя, за една даже политическа демонстрация, която се прави прѣдъ очитъ на полицията, человекъ не може да се дава не само за бунтъ противъ вътрѣшната сигурностъ на държавата и сѣди по чл. 55 отъ Наказателния Законъ, нъ даже и за разваление на спокойствието на гражданитъ, да се сѣди по Устава за наказанията, налагаеми отъ Мирови Сѣдии. Такъво прислѣдване можешъ да възбужда само Стамболовъ, противъ Пешева и др. слѣдъ 24 Априлий 1894 година въ гр. Севлиево. Ний не знаемъ въ сѣщностъ работитъ, но, и майки прѣдъ видъ „че Д-ръ Вачевъ има голѣмо влияние въ Ловечъ, отъ което Стоиловъ се е страхувалъ, факта ни се показва доста вѣренъ и осъждаме, както поведението на г-на Стоилова — да заповѣдва, тъй и това на сѣдебнитъ власти и полицията отъ които се иска безпристрастие.

Въ 51-й си брой в. *Миръ* печата окръжното писмо на Стамболова, съ което тиранина, като иска да се домогне още по-дѣлжъ на властъ, експлоатира съ закона за акцизъ и кара хората да правятъ мѣ-

той доброволно не е напуснал учителството, а безъ всякакви причини е билъ уволненъ, а прѣзъ настоящата учебна година е назначенъ пакъ за учителъ; слѣдователно единъжъ учителъ, той трѣбва да служи, като учителъ, по законъ.

Въ прѣдпослѣдния брой на „Черно Море“ на „стопанина“, единъ платенъ писачъ се е помъчилъ да плете вѣнци на Министра Величкова за окръжното му „приятелско“ писмо къмъ учителитѣ, което писмо било се излѣло като балзамъ въ сърцата на учителитѣ, когато по свѣдѣнията ни такова писмо учителитѣ не сж виждали още. По нашето частно мнѣние, по-добъръ ще направи този платенъ писачъ, ако настоятелно ходатайствува за доволствование десеткитѣ онеправдани учители, тколко то да пише на вѣтъра раболѣпни статии за своя новъ патронъ.

МѢСТНИ

Театрална олагодворителна труппа „Надѣжда“ въ града тая вечеръ 1 Февруарий 1895 год. ще прѣдстави сцени при основнитѣ училища — драммата **Убий** и комедията **Ще се самоубия**.

Въ отговоръ на г-на Бобчевский, брой 126 от сително мотивитѣ му, които ни прѣдставлява по съпроса трѣбва ли учителитѣ да се занимаватъ съ политика или не, за да се види, че мнѣнието на „Черно Море“ е полицейско, ний привеждаме тука окр. писмо помѣстено въ в. „Социалистъ“, брой 33-й. Това писмо е и инѣкъ доста интересно.

Ето го:

ТЪРНОВСКО
Окр. Управление отд.
административно
№ 220
11 Януарий 1895 год.
г. Търново.

Много бързо
До Г. Г. Училищни-
тѣ Инспектори въ
Търновското
Окръжие.

До Г. Г. Окол. Началници въ Търновското окръжие, за свѣдѣние. —

До свѣдѣния е дошло въ повѣренното ми управление, че мнозина отъ г. г. учителитѣ въ градоветѣ и селата въ Търновското Окръжие въ послѣдно врѣме сж взимали участие въ агитации по разни избори; държали сж рѣчи въ разни митинги; организирали сж и участвали въ сѣ-

законно участници въ всякви политически избира-
телни борби, той, Паунчевъ, като инспекторъ, би
счелъ за оскърбление названието си, ако би си позво-
лилъ да даде на учителитѣ окръжно, подобно на
исканото отъ него, и до като не послѣдва заповѣдъ
отъ прякия му шефъ, той не може да приеме върху
себе си отговорността за слѣдствията, които биха
могли да произлѣзатъ отъ подобна незаконна по-
стъпка, — въ качество на училищенъ инспекторъ,
той никога не си е позволилъ да злоупотрѣби съ
влиянieto си за политически цѣли; и че учителитѣ
за политическитѣ си убѣждения ни най-малко и ни-
кога не сж били обезпокоявани. Ний ще се повър-
немъ по тоя въпросъ.

Възванието, което печатаме днесъ въ вѣстника си, високата стойностъ на което ще разбере всѣки читателъ, ни е испратено отъ народнитѣ учители въ града ни. Исказанитѣ въ туй възвание мисли сж нашапъло и наши. Ний искрено желяемъ постигнатието на цѣльта и идеала на Варнен. Окол. Учителско дружество. Ето защо, като даваме мѣсто на възванието и приканваме всички учители изъ нашенско да пригърнатъ хубавата идея за общото здружаване и образуване на околнйски дружества по примѣра на Варненското, ний отваряме и колонитѣ на вѣстника си за всички и за всичко, което се отнася до прѣдлагаемата организация. Ето възванието:

ВЪЗВАНИЕ

къмъ

всичкитѣ народни учители въ Княжеството.

Като испращаме настоящето си „Възвание“ къмъ нашитѣ другари, народни учители въ цѣлото Княжество, ний първо ще забѣлѣжимъ, че не сме ний първитѣ, които зинахме днесъ инициативата на едно дѣло, което у насъ има своитѣ първи пионери въ лицето на нашитѣ другари въ Видинъ още въ 1889 год. когато тамошното учителско дружество прѣзъ пролѣтъта почна енергически да пропагандира идеята за едно общо здружаване на учителитѣ за съединена обща дѣятелностъ по повдигане общия уровень на учебното дѣло, а така сжщо умственното, нравственно и материално подобрене на онеправдания ратникъ за народното ни свѣтяване — учителя, като наедно съ това споменѣтитѣ наши колеги, хвала имъ, почнахъ и издаването на особенъ по дѣлото печатенъ органъ — „Вѣстникъ на учителското дружество“.

Прѣдприятието на тия първи инициатори бѣ посрѣщнѣто отъ другитѣ колеги наврѣдъ съ най-горѣщи поздравии и искрени благопожелания и съ всека готовностъ да дѣйствуватъ съвмѣстно съ посочения планъ; отъ всичкитѣ краища на двѣтѣ Българи се отправяха съчувственни и насърчителни отзивии; нови дружества се основаватъ, а сжществующитѣ по други програми и цѣли се измѣняватъ и сж готови да се присъвокупятъ въ общо дѣйствование. Така, тази оживлена агитация, незабавно породии възникнатието на много нови учителски дружества, както въ Карлово, Хасково, Ловечъ, Търново, Котелъ, Силистра, Варна и други градове на съединеното отечество.

По нещастие, прѣдприетата съ такова въодушевление работа спрѣ на пѣтя, и га че ли незабѣтно изчезна. Види се, такава да е участъта на всеко прѣдприятие, важността, на което не особено дѣло се сжзнава поне отъ тия, които се занимаватъ за неговото осжществление, вслѣдствие което